

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Stev. 41.

V Ljubljani, v soboto 13. oktobra 1900.

Letnik V.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrletno 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo uredništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravnništvo sta v Ljubljani, **Gradišče št. 15**. Uradne ure od ure 3—6 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Naš kandidat za V. kurijo.

Volitve so pred durmi. O kandidatih in volitvah se govori že v vsaki družbi. Letos bodo volitve v državni zbor po Slovenskem tem večjega pomena, ker se bodo nositelji krščanske misli borili proti dvojnemu sovražniku, ki bode ta pa nazadnje skupaj potegnili, namreč proti rudečim mokračem in zelenim liberalcem. Rudeči in zeleni pogani, ki bi radi ugonobili vsak dihljaj krščanskega prepričanja v javnem življenju, hočejo vse na se potegniti, naši lepi domovini dati lice brezverstva in našemu odločno vernemu narodu vsiliti zastopnika, ki bi na Dunaju pomagal kovati zakone po liberalnih načelih. Proti temu pojde v boj naše ljudstvo.

Kandidati za peto kurijo ali splošni volilni razred sicer še niso znani, samo toliko je gotovo, da hočejo liberalci, ki izdajajo v Ljubljani liste, tako nemarne in umazane, da bi se jih pošten človek, ki se še ni navzel duha pustolovca in za mrežo vzgojenega sleparja, ne dotaknil niti z gnojnimi vilami, postaviti na Kranjskem za kandidata proti dr. Kreku možica izmed liberalne kliše ljudsko-šolskih učiteljev.

Prav nič nimamo mi proti učitelju. Ako učitelj v duši nosi nazore ljudstva, je ravno tako lahko zastopnik ljudstva, kakor duhovnik ali kdorkoli, če je sicer sposoben po svojih zmognostih. Ali odločno svarimo naš narod pred liberalnimi učitelji, ki hočejo ločiti šolo od cerkve, pred učitelji, ki bi radi oznanovalec vere pahnili iz šole ter naredili, kakor so napravili njihovi brezverski tovariši na Laškem, da otroci v ljudski šoli leto in dan ne smejo čisto nič slišati o Bogu in veri. Žal, da je med naše učitelstvo došlo nekaj ljudij, ki so že nastopili to pot reakcije, in ki bi radi vtepali našim kmetom v glavo, da naj bodo njihovi otroci vzgojeni po načelih tiste vere in morale, katero imajo telički v hlevih. Prav izmed vrste teh liberalnih učiteljev pa hočeta Malovrh in dr. Tavčar dobiti kandidata za peto kurijo, kjer obstoja velikanska večina vo-

lilcev iz našega nepokvarjenega, trdno katoliškega ljudstva. Dobro vedo liberalci sami, da liberalen učitelj kot kandidat pete kurije na Kranjskem ne more imeti najmanjšega upanja v zmago, in dobro vemo mi, da sta Malovrh in dr. Tavčar segla po njem le zato, ker hočeta ponagajati vsam možem, ki si žele krščanske vzgoje svojih otrok, ter poostriiti boj mej zastopniki krščanske in telečje vzgoje

Danes ne izgubljam niti besedice o dr. Kreku, ne zinemo ničesar o njegovih izrednih zmognostih za poslanca in njegovi požrtvovalnosti za blagor ljudstva, le toliko rečemo, da bode veljava učiteljskega stanu padla zopet na ničlo, ako bi se liberalen učitelj, pristaš „Slov. Naroda“, hotel vstuliti mej kandidate v peti kuriji. Ljudstvo bode spoznalo pri agitaciji v volilnem boju, da je liberalen učitelj največja nesreča za narod, in gotovo bode sovražstvo do te vrste ljudij, ki zdaj le na skrivnem sejejo svoje pogubne nauke, postalo javno in veliko. Naše delavno in pošteno ljudstvo potrebuje celega moža, ki dobro pozna ljudstvo in njega težnje in ima srce za delavske sloje. Resen kandidat v v peti kuriji ne more biti človek, ki je nasprotnik vere naših očetov.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 9. oktobra. (Navidezna pravičnost) Pri vsej popustljivosti Rauchove vlade prigodom sklepanja nagodbe med Ogersko in Hrvatsko l. 1868 sta se vendar uvrstila za Hrvate dva prav važna paragrafa v ta dogovor. Po članku 46. je namreč tudi v zajedniških uradih na Hrvatskem v vseh službah pridržano prvo mesto hrvatskim sinovom, in le v onih slučajih, ko le-teh ne bi bilo zadosti, morejo biti nameščen tudi tuji. V članku 57 iste nagodbe pa je čisto jasno dovoljena edina hrvaščina kot uradni jezik za vse oblasti na celem teritoriju kraljevine Hrvatske in Slavonije. Na ta način so mislili Hrvati za vselej obvarovati svojo do-

movino tujega življa vsaj med uradništvom. Toda Hrvati niso dejansko branili teh svojih pravic, nego so Mažarom precej s početka popuščali, ko so le ti začeli širiti mažarščino po železnicah. Nikdar se niso Hrvati složno in odločno uprli temu nepostavnemu ravnanju od strani mažarske, premda so to mogli storiti na temelju omenjenih dveh člankov iz nagodbe.

Pisalo se je seveda mnogo po časopisih proti temu mažarskemu nasilstvu, ali vse ni nič pomagalo, ker hrvatski sabori niso vršili svoje dolžnosti, kakor bi jo bili morali. In tako je še danes. Opozicija se pritoži radi teh krivic skoraj o vsakem saborskem zasedanju, ali brez vsakega uspeha, ker vlada na vsa takšna vprašanja molči ter tako odobrava ravnanje mažarske vlade. Uradni listi pa še radi takih pritožb napadajo opozicijske časopise, češ, da vse to ni res, kar oni trdijo. Tako je poznato, da ravnateljstvo južne železnice dopisuje z uradi v mažarskem in nemškem jeziku, uradni listi pa pravijo, da se to godi le v občenu s zasebnimi strankami, a nočejo priznati, da se to godi tudi z deželnimi uradi.

Pred nedavnim je izdalo ravnateljstvo državnih železnic novi vozni red, v katerem so imena hrvatskih železniških postaj označena v mažarskem jeziku. Seveda so se proti temu pritožili vsi opozicijski časopisi ter zahtevali, da se izda vozni red s pravilnimi hrvatskimi imeni hrvatskih postaj. Uradni list pa je bil tako lokav, da je prinesel ta vozni red le s hrvatskimi imeni, a ni povedal, od kod je takšnega vzel in kdo mu ga je poslal, a to samo za to, da mora kasneje trditi, da je bil vozni red izdan v hrvatskem jeziku. Tako slabo se ozira na zakon na onem mestu, kjer bi se moral odločno braniti. Je li potem čudno, da morejo Mažari kršiti postave, kakor jih je volja. Pritožbe radi mažarskih uradnikov po železnicah radi neznanja hrvatskega jezika so postale pa že tako pogoste, da se je moral slednjič ganiti tudi minister trgovine ter v tem pogledu nekaj storiti. Minister je priznal

Zajec.

Basen Barcev v osrednji Afriki.

Neka deklica je živela z materjo in očetom v isti hiši. Mati je šla od doma in je rekla hčeri: „Skrbi zelo za očeta!“ Toda deklica ni zelo skrbela zanj; oče je stradal.

Ko se je mati vrnila, je bil oče suh; tu je mati dala deklici velik koš in jo je spodila v gozd nabirat divjih smokov. Deklica je prišla k velikemu drevesu (smokvi). To drevo je bilo last živali; živali so bile pa odšle.

Deklica je trgala z drevesa sad in ga devala v koš. Zvečer so se živali vrnile in so našle deklico še na drevesu. Zelo so se razveselile, ker so upale, da bi dobile dobrega mesa, ako bi deklico požrle. Nekatere živali so rekle: „Ne zdaj, ampak jutri zjutraj jo pojemo“. Da bi pa deklica ne ušla, so spale vse živali pod drevesom.

Po noči se je zbudil zajec;*) splezal je na drevo in je vprašal deklico, ali hoče živeti ali umreti. Deklica je hotela živeti. Zajec je dejal:

*) Zanimivo je, da igra zajec v afriskih basnih isto vlogo, kakor v naših basnih lisica.

„Kaj mi daš, ako te rešim?“ Deklica je rekla: „Dam ti vse, kar želiš“. Zajec je odgovoril: „Zahtevam kokoši“. Deklica mu je rekla: „Koliko kokoši zahtevaš?“ Zajec je odvrnil: „Veliko, veliko“. Deklica je dejala: „Da, kakor hitro pridem domov“.

Zdaj sta splezala oba doli in sta šla v dekličino hišo. Potem je dala deklica zajcu mnogo kokoši, da jih je imel dosti. Zajec je vzel kokoši in šel nazaj v gozd. Tam je zaklal kokoši in je ulil njih kri v majhno skledo, meso je pa jedel. Ko se je najedel, da je bil sit, je šel k drevesu in je vzel tudi skledico s krvjo s seboj. Potem je vzel kri in je ž njo hijeni namazal gobec in kremplje; nato je šel spat.

Zjutraj so se vse živali zbudile; samo zajec se je delal, kakor bi spal; pa je vse slišal. Živali so se pogovarjale: „Zdaj bomo meso jedle!“ Toda meso je bilo izginilo. Vse živali so povpraševale: „Kam je šlo meso?“ Potem so zbudile zajca in vprašale: „Kje je meso?“ Zajec je rekel: „Ne vem; toda gotovo ga je hijena požrla; hijena ima kri na gobcu in krempljih.“ Nekatere živali so se raztogotile nad hijeno in so jo teple, druge pa tega niso verjele.

Nato je rekel zajec: „Izkopljimo globoko in široko jamo ter zakurimo na dnu; vse živali naj skočijo čez ogenj; katera pade noter, je kriva“. Vse so skočile čez, druga za drugo, pa vse so popadale v ogenj. Samo zajec ni skočil čez; pobegnil je v gozd in se je veselil svoje zvižaje.

V gozdu je srečal lisico. Šla sta zdaj oba trgat sadežev na neko drevo. Drevo pa je bilo last drugega gospodarja. Ko je ta prišel trgat sad z drevesa, našel ga je malo. Mislil je, da so ga tatje pokradli. Hotel je tatove ujeti, ako bi zopet prišli. Zato je naredil iz gumija deklico in jo je dejal na drevo.

Po noči sta zopet prišla zajec in lisica, da bi se najedla sadežev. Zagledala sta deklico na drevesu. Zajec je splezal gori, toda deklica je bila popolnoma tiha. Zajec je udaril deklico, šapica se je pa prijela gumija. Nato je zakričal: „Izpusti me! Izpusti me!“ Deklica ga pa ni izpustila.

Zajec je potem poklical lisico na pomoč. Zdaj je še lisica splezala gori; pa tudi lisica se je pilepila. Tu je rekel zajec lisici: „Ako bo

v okrožnici, ki jo je pred nedavnim izdal, da so uradniki na hrvatskih železnicah nevešči hrvatskega jezika, kar prometu škoduje, in bode zato od zdaj vsako leto dajal 10 — 12 Hrvatov študentskega jezika, kar je potrebno poleg mažarskega jezika tudi znanje hrvaščine.

S tem je minister priznal, kar hrvatska opozicija trdi že toliko let, a osramotil seveda nehoti tudi večino hrvatskega sabora in vlado, ki je molčala na vse te pritožbe. Seveda minister s to svojo naredbo ni še popravil krivice, on jo dapač še nadalje trpi, ko pravi, da morajo poleg mažarskega jezika na Hrvatskem znati uradniki tudi hrvatski, kakor da minister ne bi vedel, kako se glasi dotični članek nagodbe glede uradnega jezika. Tudi ni s tem še popravil krivice, če pošlje vsako leto 12 Hrvatov šolat v Budimpešto, kjer je seveda le mažarska šola za železniške uradnike. Kako se bodo Hrvati tukaj učili, ko ne znajo mažarski? Kaj ne pomeni to, da minister na ta način sili Hrvate, da se uče mažarski. In kdaj bi se dobilo dovoljno število železniških uradnikov na vseh hrvatskih progah, če pride v službo vsako leto le 12 izšolanih Hrvatov? Ta ministrova naredba se nam zdi zopet neko slepilo za Hrvate, da se malo umirijo, a z druge strani pa, da se zvabi nekotno Hrvate v mažarstvo. Minister trgovine bi mogel današnje neznosne odnose na hrvatskih železnicah hitro in radikalno urediti, ko bi ga pri tem poslu vodila le postava, brez obzira na mažarski šovinizem, na ta le način. V Zagrebu naj odpre železniško šolo s hrvatskim učnim jezikom ter ne bo treba dajati nobenih štipendij in podpor. Bodi tukaj omenjeno, da so Hrvati tako šolo že večkrat zahtevali. Mažari je seveda ne dajo, ker bi morala biti hrvatska. Za prvo silo naj minister prestavi vse železniške uradnike Hrvate iz Ogerske nazaj na Hrvatsko, in dobil jih bode lepo število. Seveda bi morala prestati od tega časa tudi praksa, da bi se iznovič Hrvati pošiljali iz svoje domovine na Ogersko, samo da se pomažarijo. Le na ta način bi se dalo to vprašanje rešiti, ker bi se s tem začela izvrševati nagodba iz l. 1868., katera se je v tem pogledu le kršila od postanka do danes.

Politiški pregled.

Katoliška brzojavna agencija. Iz Rima potrjujejo, da vplivni katoliki na Francoskem namerjajo ustanoviti v Rimu veliko katoliško brzojavno agenturo, ki bi naj delala konkurenco židovskim podjetjem Reuter, Havas, Stefani itd. Vendar se Vatikan finančno ne udeleži na tem podjetju, ampak mu hoče pomagati z moralno podporo, ne da bi dopustil, da bi se to agencijo smatralo za organ Vatikana.

Dunajski Čehi snujejo novo politično društvo, ki bo obsegalo vso Avstrijo. Društvu bode naslov „Slovansko politično društvo za Avstrijo“.

prišel lastnik drevesa in naju bo tepel, kaj bo storila?“ Lisica je rekla: „Vpila bom.“ Zajec je dejal: „Nikar ne vpij veliko, ampak le malo, malo; potem se naredi mrtvo, da bo mislil, da si umrla.“

Zjutraj je prišel lastnik drevesa in je našel oba na drevesu. Splezal je gori in je tepel oba; lisica je zelo vpila, dokler ni poginila; zajec je le malo vpil, potem se je pa naredil, kakor bi bil mrtev.

Lastnik je vzel oba z drevesa, natrgal sadov, dejal sadove in obe živali v košaro in je nesel košaro na glavi domov.

Med potjo se je zajec zbudil in je hotel zbuditi tudi lisico; lisica je bila pa mrtva. Zdej je pojedel zajec veliko sadežev v košari in se je zopet naredil mrtvega.

Lastnik je prišel domov in je našel le malo sadežev; ni vedel, zakaj.

Potem je dejal lastnik obe živali celi s kožo vred v velik lonec, da bi se skuhali. Ko se je voda ogrela, razbil je zajec lonec, skočil ven in pobegnil. Lastnik ga je lovil, pa zastonj.

Želje po novi posesti. Skupne ministerske seje so bile te dni na Dunaju. Razpravljalo se je v teh sejah tudi o tem, da bi Avstrija zasela Albanijo. Italija bi zasela Tripolis, Francoska Marokko.

Skofa Strossmayer in Stadler pa sv. oče. Sv. oče je te dni vsprejel v avdijenci biskupa Strossmayerja. Ko je čul, da je nadškof Stadler popolnoma okreval od svoje bolezni, obrnil se je k nadškofu Stadlerju in dejal: „Milost božja in moja molitev rešila je meni mojega Stadlerja“. Sv. oče je omenil razmere, v katerih središču je zadnji čas stal nadbiskup Stadler, ter rekel, da mu je poznat težki položaj katoliške duhovščine v Bosni.

Avstrijski poslanik v Vatikanu ne bo več dolgo grof Revertera. Nadomesti ga grof Welseheimb, ker grof Revertera ni mogel prepričati zgoraj opisanega značilnega sprejema nadškofa Stadlerja pri sv. očetu.

Italijanska samouprava na Tirolskem. Ministerski predsednik dr. Körber je odločno zavrnil zahtevo tirolskih Italijanov, naj se jim podeli samouprava.

Za protianarhistički kongres se vrše dogovori mej velesilami. Na kongresu se bode gotovo govorilo samo o bajonetih in sili proti anarhistom, o potrebi krščanskega naziranja v državah in v njih vodstvu pa se bode molčalo. Zato bode tak protianarhistički kongres le udarec v vodo.

Občinske volitve v Pragi bodo koncem oktobra. Po daljšem času se udeležijo volilnega boja tudi praški Nemci. Tudi češki krščanski socijalci in radikalci postavijo nekaj samostojnih kandidatov.

Proračun Ogerske za l. 1901. je predložen ogerskemu državnemu zboru. Skupni dohodki se proračunavajo na 1.056.582.297 K, stroški na 1.056.546.417 K. Prebitek bi znašal torej 35.880 K, ki je pa za 111.451 K manjši nego v proračunu za leto 1900.

Proti dvoboju se je v katoliških krogih zasnova zelo živahna akcija. Povod temu je bilo degradovanje častnikov Takoli in grofa Ledochowskega, ker sta kot katolika se izrekla proti dvoboju. Dunajski kardinal je v ime vseh avstrijskih škofov protestiral proti postopanju vojnega sveta in odobril odločnost obeh častnikov. To pismo so odobrili tudi v Rimu.

Turški poslanik v Madridu je oblegan ne od bokserjev pač pa od upnikov, ki se boje, da bi jim ne odnesel denarja. Kriva je temu turška vlada, ki mu že dolgo ni izplačala plače. Mož je ohranil še dobro voljo, ker sedaj piše v časopise o svojem žalostnem stanju.

Radikalna stranka na Srbskem skoro ne bode imela nič več radikalnega na sebi. Iz Beograda se namreč poroča: Prenovljenje radikalne stranke se izvršuje. Stranka bode opustila mnogo svojih dosedanjih teženj ter bode za status quo na Balkanu, da postane tako za vladu sposobna. Izdajati bo pričela nov list „Zakonitost“.

Razkralju Milanu se toži po Srbiji. O spravi so zadnji čas pisali razni listi. Uradno poročilo pa oporeka vsaki spravi. Kralj Aleksander je trdno sklenil, da v interesu miru v deželi ne dovoli roditeljema preko meje.

V Carigrad pride 18. t. m. bolgarski knez Ferdinand.

Krüger se bode sredi tekočega meseca izkrcal v Neaplju. V Italiji se bode nekoliko odpočil, potem pa pojde za dalje časa v Švico.

Kitajske razmere. V obližju Tientsina so bile nemške čete 5. oktobra od 8000 Kitajcev poražene. O dosedanjih ruskih vsehpeh se poroča: Ruske čete so v juliju in avgustu ugrabile Kitajcem 144 topov, 1200 pudov smodnika in 26 zastav, poleg tega pa še bokserjem večje množine orožja in streljiva. General Maziewski je prejel brzojavno poročilo, da car želi čim prej prijateljskih razmer napram Kini, in da si torej Rusija ne bo osvojila nobenega dela kitajske zemlje. Rusi si hočejo zagotoviti varnost prometa po mandžurski železnici in plovstva po reki Amur. Vstaja se širi proti jugu. V arsenalu v Šanghaju izdelujejo Kitajci še vedno orožje. Poročila trdijo, da 200.000 Kitajcev hiti

proti Tung Fu Siangu, da se združijo s četami Ting fu Si. Kitajci imajo baje 700 topov in velikansko množino streljiva. Waldersee, poveljnik mednarodnih čet, dela priprave za boj po zimi. To kaže, da namerava hitro razjasniti razmere. Mejnardne čete so brez odpora dospele v Pao-tungfu. Vesti o stališču kitajskega dvora pobijajo druga drugo. Iz Pekina brzojavljajo iz verodostojnega vira: Cesarica vdova je nevarno zbolela v Taien-fu. Cesar ima v poslednjem času prosto roko. Na zahteve nemške vlade je odgovoril Li-Hung-Čang, da bodo umorjeni Ying-hien, Kang-Yi in Čaošu-Čiao; princ Čvang in Sih ter vojvoda Tsailan bodo obsojeni v do smrtno ječo, princ Tuan pa prognan na sibirsko mejo. Podkralji v pokrajini Yantse so odločno pozvali dvor, naj se vrne v Pekin, sicer podajo ostavko. Verjeti tej vesti seve ni dosti. Kitajci so lokavi in s sličnimi vestmi menda hočejo voditi Evropejce toliko časa za nos, da se do dobra pripravijo na boj.

Vojska v Južni Afriki. Vojske v Južni Afriki noče biti konec. Zadnji teden so izgubili Angleži 453 mož, kakor sami poročajo, toda ker so njihova poročila rada zlagana, jim ni verjeti, da bi jih bili tako malo izgubili. Lord Roberts bi že rad končal vojsko, da se tem preje more vrniti domov in prevzeti tam najvišje mesto v angleški vojni, zato je začel Bure že iz lepa vabiti, naj se udajo. Če kroglice niso pomagale, Bog zna, če bodo sedaj sladke besede.

Domače novice.

„Narodovo“ sleparstvo. S hinavščino, ki je lastna le tičem, zbranim okrog trobila kranjske liberalne stranke, je ta teden „Slovenski Narod“ pretakal solze, da nam utegnejo nasprotniki ob mejah vzeti več mandatov in nagrabiti tudi mandat pete kurije na Goriškem. Zastopnik te volilne skupine je bil doslej dr. Anton Gregorčič, proti kateremu rujeta najnovejša Tavčarjeva prijatelja in pospeševalca goriške narodne neednosti. Ako se pomisli, da sta Gabršček in dr. Tuma dobila pri svojem rovanskem poslu podporo pri kranjski liberalni stranki, in da jedino le njuno rovanje proti „Slogi“ utegne postaviti v nevarnost oni mandat Slovencev, tedaj se vidi, kako hinavske so „Narodove“ solze. V srcu si „Narodovci“, zavezniki Schwegelna in drugih narodnih odpadnikov, želijo le, da bi starega boričelja za narodne pravice na Goriškem, dr. Gregorčiča, podrl kak Lahon, ali pa vsaj kak internacionalen socijalni demokrat. Zato „Narod“ z veseljem pripoveduje, da bodo laški liberalci in socijalni demokratje glasovali za slovenskega socijalnega demokrata Kristana in da mnogo Slovencev (namreč liberalnih) ne bo hotelo glasovati za dr. Gregorčiča, če bi ta zopet kandidiral. Iz tega se lahko spozna, kam je prišla absolutna narodnost nekdanje narodne stranke. Videl jo bomo brez dvoma pri prihodnjih volitvah, kako se bode radovala nastopa mokračev in kako jih bode podpirala. Te podpore bode v prvi vrsti deležen „Narodov“ sotrudnik Kristan.

O velikanski slavnosti na Brezjah poroča „Slov. Narod“ tako zaničevalno, da morajo biti razžaljeni tisoči in tisoči vernih Slovencev, ki so bili zadnje nedeljo ondi navzoči pri krasni slavnosti. Podtikati hoče „Narod“ nekako goljufijo pri zgradbi cerkve, češ da je najgrša nehvaležnost, da se ni omenilo ime rajne gospodične Ovijačeve, in da se klerikalna gospoda vender le sramuje načina, na kateri je dobila premoženje gospdč. Ovijačeve. O tem piše v „Narodu“ človek, ki se še vedno ne sramuje, da je kradel po Štajarskem denar iz cerkvenih pušic! Proti takim lopovom moramo braniti požrtvovalne graditelje lepe cerkve na Brezjah!

Tržaški Slovenci v Ljubljani. V nedeljo si je ogledalo okolo 360 tržaških Slovencev in Slovenk umetniško razstavo v Ljubljani ter prisostvovalo tudi predstavi opere „Zrinjski“ v dež. gledališču. Pred kolodvorom je pri dohodu Tržačane čakala številna množica, ki pa ni izustila ni jednega klica. Za strankarske priredbe liberalcev ni več navdušenja. In da je bil izlet res strankarska priredba, pokazal je komers v

„Narodnem Domu“, kjer se je divje povdarjalo, da je boj, kakoršnega bijejo „Narod“ in liberalci, potreben boj, in da se gre za emancipacijo od Dunaja in Rima. To značilno izjavo je podal na komersu dr. Triller. Somišljeniki, na delo! Ob volitvah pokažimo, da za take ljudi mej nami ni prostora.

Tržaška nevtralnost v Ljubljanski luči. Umetnike in umetniško razstavo so ljubljanski liberalci prav čvrsto izrabili s pomočjo gledališke predstave v svoje strankarske namene. Vse, kar je došlo iz Trsta, je bilo od glave do petá tako korenito liberalno, da bi umetniki le po nižali sami sebe, če bi se še kdaj obrnili do klerikalcev. Tako piše „Narod“, ki zraven še pripoveduje, da je bilo med tržaškimi izletniki videti mnogo priprostitih kmetskih ženic, delavcev in delavk. Kdor pozna vernost kmetov ženic tržaške okolice, strmleti mora nad to „Narodovo“ predrznostjo, ob enem pa pomilovati tržaške „nevtralce“ in „nevtralke“, če se puste mirne duše metati v liberalni koš.

Narodnapredni kandidati. Dr. Tavčar je že oglasil svojo kandidacijo za mandat ljubljanskega mesta. Dr. Tavčar si je s svojimi često neosnovanimi napadi na ministerskega predsednika dr. Körberja pripravil tako stališče, ki ni nič kaj priporočljivo za zastopstvo ljubljanskega meščanstva, ki potrebuje odpisa potresnega posojila. Za mandat ljubljanskega mesta je v sedanjih časih treba moža resnega dela, ne pa moža, kateremu je zabavljanje šport. Mož, ki ne bo mahal okolu sebe z dr. Tavčarjevimi psokami, bodo katoliško-narodni poslanci, katerih bode v drž. zboru v slovenski delegaciji velika večina, radi podpirali. — Dvorni svetnik Šuklje je izjavil, da ne sprejme ni mandata, ni kandidature, ker so Slančevi pristaši zahtevali od njega, naj se tekom osmih dni izjavi, da ostane pri narodno-napredni stranki ter da bode zastopal nje težnje. Sedaj bode meščanstvo dolenskih mest imelo priliko odločiti se, ako smatra za svojega duševnega vodjo neslanega Slanca. — Za volilne okraje Trebnje, Žužemberk, Radeče, Mokronog in Kočevje je „Narodov“ kandidat povse neznani Fran Zupančič iz Rakovnika pri Št. Rupertu. — Za peto kurijo bodejo „Narodovci“ kandidovali znanega Luko Jelenca! S to kandidacijo narodno-napredna stranka sama sebe osmeši.

Liberalni agitatorji. Poznamo kaj dobro, kakšne može rabi liberalstvo pri svojih agitacijah. Nečemo se dotikati vseh vrst teh agitatorjev, pač se pa moramo v interesu splošne koristi, v blagor in ugled velevažnega učiteljskega stanu popečati s par besedami z agitacijo iz njegovih vrst. Drašičnih zglede v tem oziru imamo obilo na razpolago. Hočemo pa samo na enem pokazati to, kar želimo. Zadnji čas se oglašá v „Slovenskem Narodu“ neki K. N., ki piše sedaj iz selške doline, drugič iz Kroke raznovrstne dopise. Na prvo lice se jim vidi, da jih je pisal mlad človek. Bero se kot srednje dobre domače naloge kakega tretješolca. Kdo je ta K. N.? To je učitelj pri Sv. Lenartu, v šoli, ki stoji popolnoma na samem, visoko v hribih. Ljudstvo doslej ni imelo niti pojma o kakem liberalstvu. Učitelj je mlad, dobro 20 let star; njegovo vedenje je tako, da bi se, ko bi bila to naša nava, dalo tako opisati, da bi mu vsa priporočila pri šolstvu uplivnih oseb, ki s posebno gorečnostjo protežirajo liberalne učitelje, ne mogla rešiti ugleda. In ta učitelj hoče igrati vlogo politiškega voditelja cele velike selške doline. On si upa celo govoriti, kako se mora z umnim gospodarstvom kmet odtrgati od klerikalnih organizacij, ko nima ne po svojih študijah, katere je le po dobroti srečno dokončal, in tudi ne po izkušnji nobene podlage, da bi sodil o velikih in težkih vprašanjih narodnega gospodarstva. Vprašamo le: Ali je mogoče, da bi se slovenski kmetje hoteli komandirati od takih mladeničev? Pač umevamo, kako lahko pride mlad človek do prevelikih misel o samem sebi. Tudi to umevamo, da se lahko navzame liberalnih idej, toda ne moremo pa umevati, kako je mogoče, da liberalna takozvana inteligenca sistematično vzgaja take osebe v nesrečo njim samim, njihovemu stanu in poklicu, ki ga imajo izvrševati. Kriva je tega

tudi šolska uprava, ki mladeniče nastavlja na samostojne učiteljske službe. Poznamo več učiteljev liberalnega mišljenja, toda da se z njimi govoriti pametna beseda; s takim mladeničem, ki ga poleg 100 drugih stvarij razjeda samota in ostruplja liberalizem, pa vsaj za nekaj časa ni mogoče pametno govoriti. To naj bo tudi pojasnilo, zakaj nismo objavljali vseh dopisov proti imenovanemu K. N. in drugim njemu enakim mladeničem. Možje z akademično omiko, celo v zvezi s strogo semeniško vzgojo, morajo ob pričetku svojega delovanja nastopati pod nadzorstvom izkušenih mož: zdravniki, pravniki, profesorji in duhovniki. Pri učiteljih je to drugače in teh nezdravih razmer, o katerih je slučaj K. N. tiptičen, se poslužujejo naši liberalci v svoje umazane namene.

Občinskega svetnika, ki se tepe ima ljubljanski občinski zastop. G. Jurij Kmetič iz Trzina javlja, da ga je Bolčev Pepe pri Štruklju, tako udaril po nosu, da mu je kost prebil. Občinski svetniki naj se odslej boje Pepetove jeze! Prav radovedni smo, ali bodo prišli do prepričanja, da Pepetovo obnašanje ni za občinskega svetnika glavnega mesta. Kaj bi pa dejala še le Pepetova žena, ko bi vedela kam in na kake prepovedane sadove je Pepe g. Kmetiča vabil!

Jakob Ruda. Opozarjamo občinstvo, da se danes zvečer na slovenskem odru predstavlja najboljša slovenska drama „Jakob Ruda“, katero e spisal g. Ivan Cankar. Naslovno ulogo igra g. Ignacij Borštnik iz Zagreba.

Slovenska opera. Prihodnji torek se poje opera „Puščavnikov zvonček“.

Dve novi politiški društvi. Za kočevski okraj se je osnovalo „Slovensko katoliško politiško društvo“. Dne 7. t. m. je bil ustanovni shod v Dobropoljah. Na ustanovnem shodu je govoril dr. Šusteršič in v nemal ljudstvo proti ljudem, ki pišejo po liberalnih listih, „da so cerkve po naših dolih in gričih znamenje naše sužnosti“. Tudi za litijski okraj se snuje slovensko katoliško politiško društvo.

Poroki. Iz Škofje Loke se poroča. Preteklo nedeljo 7. t. m. se je poročil g. Anton Zupan, c. kr. gimnazijski učitelj v Kranju, z gđ. Anico Tomažičevo. — V ponedeljek 8. t. m. se je poročil g. Avguštin Oblak, c. kr. sodni pristav v Čajnici, z gđ. Pavlo Deisingerjevo.

Uredništvo „Südsteierische Post“ je prevzel g. župnik v pokoju F. S. Šegula.

Knezoškof ljubljanski dr. Jeglič je nastopil potovanje po jugu ter v tem obišče škofa na Senju in na Krku. Spremlja ga gosp. dr. E. Lampe. V Ljubljano se g. knezoškof povrne dne 21. oktobra.

Vipavska železnica. Železniško ministerstvo je naznanilo goriškemu zastopniku pete skupine g. dr. Ant. Gregorčiču, da se razpiše dražba za vipavsko železnico začetkom novembra, in se potem gradnja prične najkasneje sredi decembra.

Volitve na Štajarskem. Čujemo, da dose-danji zastopnik pete skupine na Spodnjem Štajarskem, g. dekan Žičkar, vztraja pri svoji kandidaturi. Ker je bil g. Žičkar marljiv poslanec, ki je vedno rad zahajal mej ljudstvo ter ga poučeval na številnih shodih, bilo bi nevhvaležno in nelepo, ako bi hotel kdo izmej slovenskih mož nasprotovati g. Žičkarju.

Za deželni zbor isterski bodo volitve meseca aprila prihodnjega leta.

Celovško semenišče. V celovškem duhovnem semenišču je letos 49 bogoslovcev, 22 Slovencev in le 27 Nemcev.

Novi natis „Cecilije“ I. del. Že zdavnaj je pošel I. del priljubljene „Cecilije“ skladatelja Ant. Foersterja, katero je bila l. 1883 izdala družba sv. Mohorja. Odbor družbe sv. Mohorja se je zato odločil, da družba prvi del „Cecilije“ na novo izdá, in sicer v popravljenem in izpopolnjenem ponatisu. — Cena knjigi bo ista, kakor je določena za II. del, t. j. 1 K. Gospode družbene poverjenike, pevovodje in vse, ki bodo novo knjigo potrebovali, vljudno in nujno prosimo, da odboru družbe sv. Mohorja čim preje, vsaj pa do novega leta naznanijo, koliko iztisov bodo potrebovali pevski zbori in posamezniki po

raznih krajih, da se more določiti naklada ponatasa.

Umrl je oče gorjanskega in studenškega župnika, Blaže Ažman. Pogreb je bil danes ob 9 uri zjutraj.

Jugoslovanski umetniki prirede meseca decembra t. l. jugoslovansko umetniško razstavo. Razstava bode v Zagrebu, razstavijo se pa umetnine pričetkom prihodnjega leta tudi v Ljubljani in v Pragi.

Slabe volje je bil pred tednom ljubljanski župan Hribar. Dvakrat se je mož peljal na kolodvor, ko se je vozil cesar mimo Ljubljane, a govoriti ni mogel niti z ministerskim predsednikom. Da ni cesar izstopil v Ljubljani, ko je videl, da je Ivan Hribar na kolodvoru, je neumevno — Hribarju.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Na željo mnogih naših naročnikov priobčujemo skupen seznam duhovniških sprememb v ljubljanski škofiji tekom zadnjih mesecev. Mej duhovščino ljublj. škofije so bili sprejeti č. gg.: dr. Josip Kržišnik, duhovnik lavantinske škofije, ki je bil nameščen kot prvi kapelan v Trnovem pri Ilirski Bistrici; Josip Ferjančič, duhovnik misijonske kongregacije svetega Vincencija P., ki je bil nameščen kot kurat na Gočah; Nikolaj Stazinski (P. Konrad) iz minoritskega reda, ki je bil nameščen kot župni upravitelj v Čatežu pri Trebnjem. — Č. g. Josip Jerše, kapelan v Ribnici, je sprejet v višje duhovniško izobraževališče pri sv. Avguštinu na Dunaju. Premeščeni so bili č. gg. Ivan Sever iz Čemšenika v Cerklje pri Krškem; Tomaž Zabukovec iz Toplic v Drago; Matija Kastelic, kapelan v Št. Vidu pri Zatičini, kot podvodja in ekonom v bogoslovno semenišče; Anton Plešič iz Smledenika v Št. Vid pri Zatičini; Adalbert Hybášek iz Zagorija ob Savi v Smlednik; Ignacij Nadrah iz Tržiča k sv. Jakobu v Ljubljano; Josip Kržišnik iz Črnega Vrha nad Idrijo v Tržič; Francišek Indof iz Prečne kot župni upravitelj v Javorje pri Litlji; Josip Mensinger z Mirne v Prečino; Alojzij Jarec iz Gorij v Železnike; Anton Hribar iz Polhovega Gradca kot župni upravitelj na Gorod nad Idrijo; Leonard Zupan iz Planine v Polhov Gradec; Ivan Kalan iz Kamnika kot korni vikarij in stolni kapelan v Ljubljano; Henrik Povše iz Žužemberka v Kamnik; Peter Mohar iz Rovt kot župni upravitelj na Sveto Planino; Josip Koblar iz Hrenovic v Ribnico; Adolf Knol z Rake v Hrenovice; Francišek Rebol iz Preddvora v Postojino; Alojzij Podobnik iz Mirne Peči k Sv. Trojici pri Mokronogu; Ivan Kramar od Sv. Trojice pri Mokronogu v Mirno Peč; Josip Plantarič iz Vodice v Kranj; Viljem Paulus iz Šmarija v Vodice; Ivan Baloh iz Kostanjevice v Šmarije; Ivan Godec iz Kranjske Gore kot korni vikarij in stolni kapelan v Ljubljano; Ivan Žavbi iz Hinj v Žužemberk; Alojzij Rudolf iz Trnovega pri Ilirski Bistrici kot ekspezit v Begunje pri Cerknici; Josip Percec iz Podzemlja v Veliko Dóline. — Č. o. Rajmunda Kubinek je namestil nemški viteški red kot kapelana v Podzemlju. — Na novo so bili nameščeni kot kapelani č. gg. semeniški duhovniki: Ivan Barle v Kranjski Gori; Peter Janc na Toplicah; Josip Oceppek v Čemšeniku; Matej Sušnik v Selcih; Štefan Trškan v Šempetru pri Novem Mestu; Fr. Zorko v Št. Jerneju. — Novomašniki č. gg.: Ivan Bešter v Kostanjevici; Karol Čerin v Zagoriji ob Savi; Anton Čop v Preddvoru; Karol Gnidovec v Gradu; Francišek Kralj v Loškem Potoku; Evgen Legat v Planini pri Cerknici; Francišek Ks. Majdič na Mirni; Jakob Ogrizek v Hinjah; Josip Pravhar na Raki; Josip Sever v Črnem Vrhu nad Idrijo; Anton Skubic v Cerknici; Valentin Zabret v Gorijah. Stalni pokoj je dovoljen veleč. gg.: Karolu Hofer, župniku na Čatežu pri Trebnjem in Ignaciju Ključevšek, župniku v Šmihelu pri Žužemberku.

Nov „konsum“. „Slovenec“ poroča: Načelnik gostilniške zadruga gosp. Tosti se je udeležil znanega shoda trgovcev v „Narodnem Domu“ ter ni bil tiho proti „konsumom“, ki doslej nobenemu obrtniku niso škodovali. Sedaj

pa snuje ravno gostilniška zadruga novo podjetje, potom katerega bo sama izdelovala sodo-vodo. Na ta način bode mnogo obrtnikov, ki so doslej izdelovali sodo-vodo, uničenih. In vendar „Narod“ nima nobene besede, da bi branil te obrtnike. Kako kričanje pa razvija proti drugim zadružnim društvom!

Napis na kardinalovi palači. „Soča“ in „Narod“ sta srdito pisala, da je za časa, ko je cesar bival v Gorici, bil na kardinalovi palači napis: „V. F. G. L.“ Oba bratska lista sta huj-skala, češ da je napis italijanski in da to ni prav, ker goriška nadškofija ima dve tretjini Slovencev. „Gorica“ danes poroča, da pri tej stvari ne zadeva Nj. Emin. kardinala nikaka krivda, marveč osebe, katerim je bilo izročeno, da oskrbijo razsvetlo.

Osebnosti. Poročil se je gosp. Karol Gabrijel, železniški uradnik na Zidanem mostu, z' gđ. Antonijo Medica iz Št. Petra na Krasu. — G. I. Renier, bivši kapelan v Kranju, odide na dunajsko univerzo. — Umrli je v Mariboru šolska sestra M. Antonija, rojena Eliza Plemenitaš v 31. letu svoje dobe. — V nedeljo je umrl tukajšnji ključarski mojster Ivan Spreitzer. — Premeščen je davčni pristav J. Oman iz Trebnjega na Brdo; na njegovo mesto pa pride Pet. Vovk z Brda. — Dr. Maks Gnezda je imenovan drugim asistentom na kliniki umrlega profesorja Alberta. — Poročil se je g. Anton Umek z Brežic z gđ. Ano Kutschera. — Finančni minister je davčnega inšpektorja dr. Ivana Podnebška v Postojini imenoval davčnim višjim nadzornikom za delovanje pri finančni direkciji v Ljubljani. — Iz Maribora pride k goriški posojilnici g. Karol Pohlin. — Poročil se je v Gradcu g. Martin Spindler, c. kr. finančni koncipist z gospico Melito Grubingerjevo.

Drobne novice. Novi posojilnici se snujeta v Šmarju pri Ljubljani in na Jesenicah. — V Ihanu je pogorela hiša Ignacija Hribarja. — Pri uršulinkah v Celovcu je umrla nuna Jožefa Glančnik.

Poskušeni samomor. Minolo nedeljo se je v Ljubljani za nekim vrtom obesil delavec pri Tönniesu A. Šusteršič iz Kosez in sicer iz jeze, ker so ga v tovarni postavili pod nadzorstvo nekega mlajšega delavca. Rešil pa ga je še o pravem času neki železniški paznik.

V Ljubljano skočila je ob Gruberjevem kanalu delavka Fr. Jereb radi „nesrečne ljubezni“. Rešil jo je neki delavec. Samo da bi jo kdo rešil tudi iz — nesrečne ljubezni.

Aretovan „baron“. V noči od sobote na nedeljo je vstopil na Preserji v II. razred mešanca neki jako eleganten gospod ter mej vožnjo proti Trstu ponudil sprevodniku drago kukalo za ceno 2 gld. Sprevodnik pa, ki je bil že v Ljubljani od policije opozorjen na imenitnega „barona“, je odklonil ter takoj brzojavil na ljubljansko policijo, da je nevarni ptiček na potu v Trst. Ko je došel vlak v Divačo, čakali so že orožniki, ki so „barona“ povabili na povratek v Ljubljano, ker je izvršil več sleparij. Stanoval je v hotelu pri „Slonu“ ter se vpisal za baron Jur. pl. Kalapis. Zvečer si je izposodil pri najemniku kukalo, češ, da gre v gledališče ter opeharil drugega uslužbenca za 20 kron, potem pa izginil, ne da bi kaj vrnil ali plačal stanovanje in večerjo. No, sedaj je za precej časa brezplačno preskrbljen — na ljubljanskem Žabjaku, kjer pa bo menda lahko izhajal tudi brez kukala!

Samomor. V Ljubljani se je ustrelil dne 6. t. m. v tukajšnji brambovski vojašnici računski podčastnik Pečnik.

Odškodnina za ubite svinje. Dosedaj so dobili lastniki svinj, katere so jim bile oblastveno pobite zaradi kakšne kužne bolezni, odškodnino le za takozvane plemenske svinje. Nove cesarske naredbe § 3. pa določa, da se plača odškodnina tudi za pitane svinje ter prasce po 95% vrednosti, v kateri namen se tehta iztrebljena žival.

Nenadoma umrl je gosp. Josip Dermastija, oče občespoštovane rodovine v Vodmatu Zadel ga je preteklo sredo mrtvoud.

Pouk ruskega jezika se prične v Celju in v Trstu.

Kaznovana učiteljica. V Červinjanu živečo šestdesetletno učiteljico v pokoju, L. D., so zaprli, ker so priče pred sodnijo izrekle, da se je imenovana na nedostojen način izrazila o cesarski slavnosti v Gorici.

Ustrelil se je v Trstu finančni vežbenik Boštjan Peček iz Loškega Potoka.

Imenovanja. Okrajni komisar Viljem vitez Rechbach v Krškem je imenovan okrajnim nadkomisarjem, deželni vladni konceptni praktikant Angelo vitez Zojs pl. Edelstein je pridljen okrajnemu glavarstvu v Radovljici. — Avskultant g. Ivan Bremec je imenovan sodnim pristavom v Logatcu, g. Jožef Prevec sodnim pristavom v Logatcu, dr. Cvetko sod. pristavom v Metliki. — Vojaški kapelan č. g. Jakob Marzidovšek je prestavljen iz Mostara v Maribor. — Poštni nadoficijal g. Janez Vidmar je imenovan poštним kontrolorjem v Ljubljani. — Provizorično so nastavljeni gg. absolvirani učiteljski kandidati: Fr. Petrič v Leskovec, Ivan Pavločič v Veliki Trn pri Krškem, Ivan Magerl v Svibno.

Rjavi premog so našli na Kalvariji tik Maribora pri prekopavanju zemlje za novi vodovod. Premog je iste vrste kakor v premogokopih v Trbovljah, Zelenem Travniku itd. (paleogenski premog). Kakor se govori, prosil je že mestni zastop za pravico, da na Kalvariji koplje premog.

Strah v Ljubljani. Po Ljubljani se je mnogo z vso resnostjo govorilo o strahu, ki je vznemirjal Jančarjeve peke. Slišali in videli so vse mogoče. V torek zvečer pa so čakali strahu 3 policaji, in glejte čudo, strah se ni več pojavil. Šaljivec se je menda zbal policajev in ni več „strašil“.

Svarilo! Tovarna za ure, pod imenom „Au Bonheur“, pošta Chaux-De-Fonds v francoski Švici, razpošilja zapeljive „coupone“, kateri so po 5 kron 50 v. Kupec vplača najprvo jedno krono; pozneje dobi po pošti naročene „coupone“ proti poštному povzetju in doplača ostanek. Vsak lastnik kupona se s tem zaveže pridobiti pet novih naročnikov in ko slednji vplačajo, dobi prvi uro, kakoršno želi (vredno do 30 kron). Velikanski račun naraste, ako se vsak kupon petkrat pomnoži; zadnji bodo gotovo za nameček — opeharjeni. Pri nas je ta barantija podobna povodnji. Poštno vodstvo je dovolilo, da se smejo take pošiljatve vračati. Opomniti je, da morajo taki kuponi postavno kolekovani biti in tako si lahko vsak kupec nakopije denarno kazen. Zdaj pošilja tudi iz Berolina „Radfahrgesellschaft“ za bicikle jednake liste.

Samomor vojaka. Ustrelil se je dne 10. oktobra vojak pri mariborskem c. kr. nabavnem skladišču R. Grabner.

Živahno gibanje koroških Slovencev. Jutri prirede koroški Slovenci zopet dva shoda: ob pol 10. uri dopoludne po dopoludanski službi božji v gostilni g. Novaka v Kamenu ter ob 4. uri popoldne v gostilni g. Štöckla pri Fari ob Prevaljah. Na dnevnem redu je razgovor o bodočih državnozbornih volitvah (poroča g. dež. poslanec Fr. Grafenauer) in o gospodarskih ter političnih zadevah.

Shod dr. Gregorčičev v Rihenbergu je bil velikanski. Ljudstvo je prihitelo iz okolice z zastavami. 10 Tumovih sodrugov so odstranili z zborovališča.

Naši narodni grehi. Kako bo z vojsko? Tako je ime novi knjigi, ki jo je spisal Podgraški. Tiskala „Narodna Tiskarna“ v Gorici. Cena 50 v. Knjižica je spisana z narodnega in gmotnega stališča. Pisatelj pravi: „Knjižica je napisana v ta namen, da s pomočjo iste pride narodna zavest tudi v zadnji kotiček naše slovenske domovine, da obvaruje narodnega greha tudi zadnjega kmetiča v zadnji slovenski vasi“. Opozorjamo naše čitatelje na to delo pridnega pisatelja. Cena 50 vinarjev je tako nizka, da knjigo lahko vsakdo kupi. — Razširjajte to knjigo mej ljudstvom, ker so v knjigi zlati nauki. Društva naročujte si jo! V Ljubljani prodaja knjigo g. Fr. Breskvar, knjigovez pred škofijo.

Zakoni in ukazi za Kransko. Ročna izdaja. Izdal deželni tajnik Jožef Pfeifer. Na-

tisnil in založil A. Klein & Comp. 2. zvezek, tretji pomnoženi natis. Obsega zakone o obrambi poljščine, o varstvu ptičev, o varstvu zemljiških pridelkov proti gosenicam, hroščem in drugim mrčesom, o zatiranju predenice in drugega plevela, o vnanjem zaznamovanju čuvalnih organov v varstvo deželne kulture, vinogradski red, cesarski patent o lovstvu in tatinskem lovu, cesarski patent o izvrševanju lovske pravice in dotična pojasnila in daljna določila, zakone o lovskih kartah, o povračilu škod po lovu in divjačini, o prepovedanem lovskem času, določila o lovski službi, o uradnem stanju čuvalnih organov za deželno kulturo, o premijah za roparsko zverino, končno predpise in najvišje upravno-oblastvene odloke o lovskih, poljsko-polijskih, ribarskih zadevah in o škodah po divjačini in po lovu.

Vojaške takse se zanaprej lahko plačujejo tudi pri vseh poštних uradih, ki so zvezani s poštними hranilnicami. V to svrhu se dobijo pri poštних uradih posebej pripravljene vplačevalne nakaznice.

Kje so koroški Slovenci? Na gimnaziji v Beljaku se je v prvi razred upisalo 70 dijakov, izmed katerih so se samo trije izjavili, da so slovenske narodnosti.

Nova justična palača je dograjena do strehe.

Pogreša se 25letni infanterist tukajšnjega graškega pešpolka Janez Schönthaler.

Ciganka ukradla otroka? V Wernbergu pri Beljaku je zginila dne 30. avgusta dveletna hčerka Ivana Fischer. Ker so videli ljudje isti dan v okolici se potikati neko ciganko, se sumi, da je ona otroka ukradla.

Političen shod v Jarenini priredi 21. t. m. jareninsko politično društvo.

Najnovejše vesti.

Odlikovanje. Predsednik nadsodišča v Zadru dr. Gertscher je postal cesarjev tajni svetnik.

Ljubljanska meščanska godba priredi jutri v nedeljo 14. oktobra prvi promenadni koncert v Sokolski dvorani „Narodnega doma“ pod osebnim vodstvom g. kapelnika Hilarija Beniškega. (Godba na lok). Pričetek ob polu 8. uri zvečer. — Vstopnina za osebo 60 vinarjev. Čisti dohodek je namenjen v delno pokritje vstanovnih stroškov in se preplačila hvaležno sprejmo. K obilni vdeležbi vabi vodstvo.

Izlet na Smarno goro ima jutri osobje Samassove tovarne. Želimo prijetno zabavo!

Poročil se je v Gradcu gosp. Robert Kerma vner z gđ. Natalijo Zabredovo.

Umor škofa. Iz Bruslja se poroča o umoru mongolskega škofa Harmerja in štirih njegovih vikarijev.

Predsednikom deželnega zbora dalmatinskega je imenovan deželni poslanec dr. Vincencij Ivčević. To mesto je bilo izpraznjeno po smrti pokojnega dr. Bulata. Dr. Ivčević pripada narodni stranki.

Petrograd. Med ruskimi četami v Mandžuriji pojavil se je tifus.

Volitve na Angleškem. Do sedaj je bilo izvoljenih 370 ministerijelnih, 143 liberalcev in 79 irskih nacionalistov. Vladna večina znaša samo 148 glasov.

Rim. Kardinalom so imenovani: nuncij Taliani, ameriški delegat Martinelli majordom De la Volpe, namestnik drž. tajnika Tripeppi in Generari.

Buri. Roberts brzojavlja: Pri predgorju Muidin, pri prehodu čez reko Kap, so Buri prevrnili železniški vlak. Ubit je eden vojak, eden častnik in 15 mož ranjenih; poleg tega je ubitih 40 glav živine. Ko je zvečer došel na lice mesta general Paget z 18 možmi in dveina inženirjema, so Buri streljali nanje. Na pomoč je prihitel kapitan Steward s 40 možmi. Imeli so velike izgube. Steward in eden mož sta ubita, general Paget, eden častnik in pet mož smrtno ranjenih, inženerja in deset mož so Buri ujeli.

Z Dunaja. Volilni odbor za 13. okraj je soglasno določil župana dr. Luegerja kandidatom za 5. skupino.

Predsednik ameriških združenih držav. Mac Kinley nič kaj posebno dobro ne bode šlo pri prihodnji volitvi novega predsedništva. William Bryan ima vedno več upanja na zmago. Vodja demokratične stranke v Novem Yorku Crocker je stavil 40.000 proti 100.000 dolarjev, da bode izvoljen Bryan. Do volitve je še štiri mesece.

Najnovejše za premogarje. Iz Aša se poroča: Iz socialno demokratske stranke izstopivši Sattler je izročil posl. Stein-u zelo obtežilna pisma proti Verkaufu v zadevi premogarske stavke. Poleg tega namerava objaviti še mnogo drugih zanimivostij.

Razne stvari.

Slovanska gledališča. V Lvovu so slovesno ostvorili novo poljsko gledališče. Tekom zadnjih 17 let je bilo otvorenih pet slovanskih gledališč. Od leta 1884., ko je bilo otvoreno češko gledališče v Pragi, otvorena so bila gledališča v Zagrebu, Krakovu, Ljubljani in sedaj v Lvovu. Od avstrijskih Slovanov samo Rusini nimajo gledališča. Gledališče v Lvovu je bilo cerkveno blagoslovljeno. Gledališče velja 1.300.000 gld. ter ima v njem prostora 1200 oseb.

Strašni prizori. Iz Porchova v Rusiji se poroča o grozni katastrofi. V okolici Porchova je star samostan, ki je središče na tisoče romarjev. Nedavno je prišlo tja zopet 5000 romarjev, ki so ondi prenočili. Samostanski prostori so bili prenapolnjeni. Po noči so se naenkrat udrla tla drugega nadstropja ter se pogreznila v globočino, 40 oseb je bilo takoj ubitih, 36 oseb pa je bilo zmečkanih v gnječi onih, ki so se hoteli rešiti z begom, 20 oseb je težko ranjenih.

Zborovanje avstrijskih inženjerjev in arhitektov se je vršilo preteče teden na Dunaju. Razun krakovskega tehničnega zastopstva so se vsa ostala izrekla, da se pripozna tudi inženjerjem naslov „doktor“, kakor se je to zgodilo že v Nemčiji.

Nov Tolstojev roman izide koncem tekega leta. Naslov bode romanu „Otec Sergij“.

Jugoslovani na ruskih šolah. Ruska vlada je določila, da se oni Jugoslovani, ki pridejo študirat na ruske višje šole morajo izkazati, da so absolvirali kako gimnazijo v svoji domovini. Brez maturitetnega spričevala ne morejo na višjih šolah biti niti kot izredni slušatelji. Določa se, da ruski univerzitetni diplom ne daje Jugoslovanom one pravice, kot Rusom.

Da po zimi ne gnije krompir v kleti je treba odstraniti vse nagnite gomolje (krompirje), vse klice in vse listje. Vsako nesnago in zemljo je treba odstraniti od krompirja, in samo popolnoma zdrav krompir obdržati in raztresti v nepredelanih plasteh po lesah, a lese morajo stati vsaj 30 cm nad zemljo. Dobro je, ako lese ne stoje neposredno ob zidu, da se ga krompir ne dotika, ker je zidovje v kletih navadno vlažno. O lepem vremenu je treba vrata in okna kleti odpreti, da se zrak v kleti malo spremeni in se le-ta preje osuši. Seveda je treba večkrat krompir pregledovati in vsak nagniti sad takoj odstraniti.

Koliko stori Rusija za omiko? — V zadnjih letih je Rusija veliko storila za splošno omiko. Na Ruskem je sedaj 472 višjih dekliških šol; na Nemškem, Francoskem in Avstrijskem vkup pa samo 302. Rusko izda vsako leto 7 milijonov rubljev za dekliške srednje šole.

Zadnje besede kneza Bismarcka so bile: „Ljubi Gospod, pomagaj moji neveri in vzemi me v nebeško kraljestvo.“ Tega nemški liberalni listi nikdar ne povedo.

Električna razstava bode na Dunaju leta 1903.

Nesreče na morju. Iz Londona se poroča: Iz Nove Fundlandije prihajajo vesti, da od nedelje pogrešajo 17 francoskih ladij z 200 mornarji. Skupno z drugimi nesrečami se je od nedelje na morju ponesrečilo 300 oseb. Pogrešajo tudi okoli 100 ribičev.

Miši snedle denar. Nekemu kmetu v Pocateku na Moravskem so miši popolnoma zglodale 200 papirnatih goldinarjev, katere je imel shranjene na omari.

Drag banket. Velikanski banket 22.000 francoskih županov, o katerem smo poročali, da ga je priredila francoska vlada je veljal 800.000 frankov. So pač preveč polne francoske državne blagajne.

Nesreča na shodu. Socialno-demokratski shod v Přemyslu se je 9. t. m. končal na čuden način. Zborovališču so se udrla tla. 50 oseb je padlo v klet; ranjenih je 40.

Dežniki se podraže. Tako je sklenilo društvo avstrijskih dežnikarjev, ker so se podražile potrebne surovine.

V zemljo se je pogreznila. Neka ženska je dne 8. t. m. v bližini rova „Amalija“ pri Duchovu na Češkem kopala krompir, kar se je zemlja pod njo udrla. Ženska je izginila v prepadu brez sledi.

Najbogateje dekle na svetu je hči glasovitega ameriškega kralja petrolejskih vrelcev Rockefellerja, in se sedaj mudi na Dunaju. Bila je v Pragi pri zdravnikih specialistih za ušesne bolezni. Potuje v spremstvu samo jedne ženske in jednega moža. Njena dota znaša en tisoč milijonov kron, a njena zunanost je tako enostavna, obleka in vedenje tako vsakdanje, da uprav s tem vzbuja veliko senzacijo. Na Dunaju se vse zanima zanjo. Njenemu očetu imetje vsako drugo minuto narašča za 2 kroni. Od časa, ko vstaja, pa dotlej, da je oblečen, se mu poveča premoženje za 7200 K. Od ure do ure mu raste imetek, ki si ga je pridobil z neumorno pridnostjo, tako, da je od jutra do večera vsak dan bogateji za 84.400 K.

Italija ima enega anarhista manj! Italijansko vojno ministerstvo je izbrisalo ime Lucheni iz vojaških imenikov, ministerstvo za pravosodstvo je ta sklep potrdilo. Pokazalo se je namreč baje, da Lucheni ni italijanski, ampak francoski podanik ter da je le po pomoti občinskih uradov prišel v popisne pole italijanske vojske! Lucheni da je človek, katerega nista priznala niti oče niti mati za svojega otroka! Babica da je svojevoljno izdala uradom ime matere — Elize Lucheni — lahkomišljene, pokvarjene ženske. Po tem takem da je Lucheni smatrati za otroka neznanega pokoljenja, ter ima isti državljanstvo rojstnega mesta Pariza. Ergo: Lucheni je Francoz. — Človek ne ve, ali bi se bolj smejal tej čudni logiki ali pa nervoznemu prizadevanju italijanskih oblasti, da bi znižale število anarhistov v svoji državi — za enega!

Ruski car Nikolaj je enkrat pregledaval ječe v mestu. Pride mu na misel, da bi poprašal po vzrokih zapora. „Zakaj si ti zaprt?“ vpraša prvega kaznjenca. Ta pade na kolena in pravi: „Vaše Veličanstvo! Jaz sem popolnoma nedolžen. Prav po krivem so me obdolžili ropanja in umora.“ Car vpraša drugega: „Kaj pa ti?“ Brž pravi ta: „Veličanstvo! Prav po nedolžnem so me obdolžili, da sem ubil in oropal nekega kupca. Meni se kaj tacega še sanjalo ni...“ „In ti?“ vpraša car tretjega. „Sama hudobija je tega vzrok“, se prične izgovarjati. „Sosed mi je podložil cel kup krivičnega denarja.“ — Tako je šlo to dalje. Vsak je bil nedolžen. Kar zapazi car tudi nekega strganega cigana in ga vpraša: „Ali si tudi ti po krivem obtožen in po krivem zaprt?“ „Veličanstvo! To pa ne. Jaz sem kazen zaslužil, ker sem enega konja ukradel.“ „Kaj? Konja ukradel?“ reče car in hitro zapove višjemu uradniku: „Brž ven s tem potepuhom! Izpustite ga! Mej tako poštenimi in nedolžnimi ljudmi ta ne sme ostati, drugače mi spridi vso to družbo“.

Žalostno svidenje. V neki pariški pivarni slavili so mladeniči god svojega prijatelja, ki je pred kratkim prišel v Pariz, da se nauči francoščine. V pivarni bila je ženska postrežba, toda najlepše natakariče, katero so zvali Glü, ni bilo nocoj, in vsi so se razgovarjali o njej, in vsakdo je vedel kaj zanimivega. Naenkrat odpro se vrata, in Glü vstopi ter pozdravi mladeniče, kakor svoje znance. Toda kakor od strele zadeta obstane, ko ugleda mladega ptujca, onega na kogar čast so bili zbrani. Tudi mladenič prebledi in predno so navzoči mogli opaziti in zabraniti skoči Pavel B. — tako se je zval ptujec — k natakariči in ustrelil jo z revolverjem v prsi. V natakariči spoznal je svojo

sestro Ivano, katera je pred dvema letoma zapustila bogati dom očetov in pobegnila z ljubimcem. Mati jej je od žalosti umrla, a brat videl jo v takej družbi, čuvši raznih stvari o nji, posegel je v prvem hipu po revolverju in jo težko ranil. Brata so zaprli.

Koliko tehtajo evropski vladarji. „Cri de Paris“ piše: Od vseh evropskih vladarjev najtežji je portugalski kralj Carlos, ki ima težo 92 kg, za njim pride takoj bolgarski knez Ferdinand s 175 funti, švedski kralj Oskar ima 80 kg, cesar Viljem 160 funtov, Viktor Emanuel 66, kralj Leopold 65, ruski car Nikolaj 55 kg. Kraljica Viktorija se suši. Pred dvema letoma tehtala je 90 kg, a sedaj je izgubila 7 kg. „Mala“ holandska kraljica tehta sedaj 150 funtov in postaja vedno težja. Mali španski kralj tehta 42 kg, rumunska kraljica 82 kg. Loubet istotoliko.

Iz Pariza v Rusijo po zrakoplovu. — V pokrajino varšavsko je došel zrakoplovec, francoski grof Delavaux, ter se spustil z zrakoplovom blizu Brest-Kujavske na zemljo. Vzdignil se je iz Pariza 30. septembra in stopil zopet na zemljo 1. t. m., ne da bi se mu bila pripetila na dolgem potu najmanjša nesreča.

GLASNIK.

„Slovenska kršč.-soc. zveza“ zopet prične prirejati javna predavanja v veliki dvorani „Katol. Doma“. Predavanja se bodo vršila vsak četrtek točno ob polu 8. uri zvečer. Prihodnji četrtek predava g. dr. Jan. Ev. Krek.

Učimo se jezikov! Odbor „Slovenske kršč. socialne zveze“ je sklenil, da svojim članom poda pouk v raznih jezikih. Pouk v češčini, laščini in angleščini se prične takoj, ko se za vsak predmet oglasi zadostno učencev. Učne ure bodo zvečer. Oni, ki se nameravajo učiti katerega izmed teh jezikov, naj to prihodnji četrtek naznanijo pri javnem predavanju v „Katoliškem Domu“ predsedstvu naše „Zveze“.

Shod zveze krojaških mojstrov vršil se je dne 8. septembra 1900 v Gradcu. Zastopniki raznih dežel govorili so proti konfekcionarjem in slikali žalostne razmere, ki vladajo vsled delovanja konfekcijskih podjetij v krojaškem obrtu. Razni govorniki zahtevali so nov obrtni red.

Strokovno šolo za čevljarje otvorili so v preteklem tednu na Dunaju. Več kot 1000 mojstrov, pomočnikov in učencev se je pri otvoritvi zbralo. Govorilo je več poslancev, dunajski župan, načelnik čevljarjske zadruge dunajske, ki je ustanovila šolo in pa voditelj šole.

Kako ugodnost imajo na Nemškem kmečki sinovi kot vojaki? Radi dragih delavskih močij se dovoli za časa žetve vojakom, ki so sinovi večjih kmeč. posestnikov, večtedenski dopust. Te ugodnosti so navadno deležni 2. in 3. leto službujoči vojaki.

Proti križu. Socialno-demokratski občinski zastop malega mesteca Choisy le Roi, ki leži blizu Pariza, je sklenil, odstraniti vse križe raz mestnega pokopališča ter je prepovedal, da bi se v bodoče na grobove postavljali križi.

Socialno-demokratski kandidati v peti skupini bodo: na Kranjskem Etbina Kristan, ki je črno na belem izjavil, da se za delavske krajcarje vozi v II. razredu, in o katerem se ve, kako je „prepričan“ socialni demokrat. Ali socialni demokrati niso mogli dobiti boljšega iz svojih vrst? Kristan sploh ni delavec. — Za peto skupino na Spodnjem Štajarskem bode kandidoval znani zagorski Miha Čabal in seve sijajno propadel. Resel bode kandidoval v Gradcu in okolici. Tržaški socialni demokrati bodo kandidovali Učekarja, za Istro in Gorico pa so zopet poslali pokušat kisló grozdje Etbina Kristana. V Dalmaciji bodo soc. demokrata Poduje podpirali Italijani proti hrvatski stvari. Lepa družčina! Dunajski socialni demokratje so že postavili svoje kandidate za vseh pet volilnih okrajev pete skupine. Vsa častna mesta so poverili svojim židovskim voditeljem, in sicer Ellenbogenu, Adlerju, Reumanu, pa tudi Koretz in Schuhmaier nista prav daleč od njih. Delavci, odprite oči!

Mestna posredovalnica za delo in službe.
Od 29. septembra do 5. oktobra je dela iskalo 22 moških delavcev in 51 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 12 moškim delavcem in 3 ženskim delavkam; 125 delavcem je bilo 67 odprtih mest nakazanih in v 42 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 7 moških delavcih in 35 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 5. oktobra je došlo 2560 prošenj za delo in 2355 deloponudeb, 4060 delavcem je bilo 2583 odprtih mest nakazanih in v 1528 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 stavbeni mizar, 1 poštni sluga, 1 kočijaž, 2 trgovska hlapca, 3 konjski hlapci, 2 natararici na račun, 1 gospodinja, 3 gostilniške kuharice, 3 fine kuharice, 4 navadne kuharice, 11 deklc za razno delo, 1 bona, 5 deklc k otrokom, 3 dekle za kmetška dela, 8 tovarniških delavk. Vajenci za trgovine in obrte.

Internacionala v praksi. Saška socijalno-demokratska delavska društva so zahtevala v peticiji na vlado skrčenje števila čeških in poljskih delavcev. Sedaj vsaj vemo odkod prihaja številni izgon čeških in poljskih delavcev iz Nemčije. Najnovejša vesti pravijo celo, da je saška vlada se celo toliko udala „internacionali“, da odslej noben poljski ali češki delavec ne dobi več na Saškem domovinske pravice. Tudi v Knittelfeldu na Štajarskem so soc. demokratski občinski svetniki izjavili se proti najemanju slovanskih delavcev. Internacionalna skupnost je le na papirju. Slovenci delavci, zapomnite si to.

Kako se širi promet. Na vsem svetu je bilo železnic: leta 1830 320 km
" 1845 16 690 "
" 1860 106 886 "
" 1870 221 980 "
" 1880 367 683 "
" 1896 715 000 "

V teh 715 tisoč km pride na Evropo 257,203 km, na Združene države 290.000 km.

Trgovskih ladij pa je bilo:

	parnikov	jadnic	vkup	moči	po 100 kv.
1820	6	3.166	3.172	3.183	
1840	97	4.556	4.847	4.847	
1860	765	10.712	11.477	13 000	
1886	7637	11.787	19.424	34.268	
1898	12073	7.049	19.122	43.268	

Junaško delo socijalnega demokrata. Židovski žganjetočec Moric Blau na Dunaju je ubil zidarja Dangla, ker ni hotel Dangl podariti nič denarja za socijalno-demokratski strankarski fond. Blau že sedi v ječi.

Darila.

Za zastavo sv. Mihaela „Slov. kršč. socijalne zveze“ so dalje darovali gg.: Josip Zupan, dekan v Dolini, 4 K. — Matevž Preželj, župnik v Mavčičah, 2 K. — Martin Narobe, župnik v Zapogah, 2 K. — Dobra roka, župnik * * * 50 K. — A. Stenovec, župnik na Selih, 2 K 60 h. — J. Kukelj, župnik v Št. Jurju, 4 K 80 h. — I. Janežič, c. kr. komisar, 2 K. — Janez Kalan, stolni vikar, 10 K. — Ivan Kregar, 8 K 60 h. — Skupaj 86 K. — Bog povrni stotero!

„Slovenski List“ se prodaja v Brusovi (Štefeti) prodajalnici pred Škofijo in pri g. Podrekarju na sv. Jakoba trgu. Številka po 14 h.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje.

Zobozdravnik

med. univ. 33 (6)

dr. Rado Frlan,

Špitalske ulice št. 7. I. nad.

Ordinacija od 9.—6., ob nedeljah in praznikih od 9.—12. ure.

špecialist za zlate plombe, naznanja p. t. občinstvu, da si je nabavil električno pripravo za vlivanje porcelanastih plomb, katere se delajo popolnoma jednake zobu, tako da jih ni možno spoznati.

V njegovem ateljeju se izdelujejo: posamični zobje vsake vrste, zlate krone in spona, zobovja iz zlata, kaučuka, aluminija, celuloida in cina.

Opomba: Zlate in porcelanaste plombe, kakor tudi vse operacije v ustih izdeluje zobozdravnik dr. Rado Frlan sam, ne pa kak tehnik.

Največji izbor

Najnižje cene

Domača umetnost! Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski atelje

Andrej Rovšek

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 22
v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih, strogo po umetnostnih načelih izgotovljenih lesenih oltarjev v raznih slogih, kipov in svetniških soh od kamena, marmorja, gipsa ali lesa itd.

10 (28) Priznalno pismo:

Blagorodni gospod! Altar presv. Trojice, katerega ste naredili za tukajšnje župno cerkev, je pravi umotvor ter kaže, ne samo v celoti, temveč tudi v svojih posameznih delih lepo pravilnost, solidnost in trpežnost. Na opazovalca napravlja izvanredno prijeten utis in hvali svojega mojstra. Vsled tega Vam izrekam svojo popolno zadovoljnost in zahvalo ter si štejem v dolžnost, da Vas svojim sobratom kar najtopleje priporočam za podobno delo.

Z odličnim spoštovanjem Vam udani

Martin Poljak,
župnik

Ajdovec, 20. okt. 1899.

Pozor!

Mizarstvo
ustanovil

IGNACIJ ROTTAR

mizar v srednji Vasi pri Goričah
pošta Kranj.

Izvršuje vsa dela točno po naročbi.

Pozor!

28 (13)

Dr. JANKO BRÉJC

zagovornik v kazenskih zadevah

v Ljubljani

na Dunajski cesti (Medjatova hiša).

Advokat Ivan P. Vencajz

je otvoril

odvetniško pisarno

v Ljubljani

na Dunajski cesti v pritličji (Medjatova hiša).